

Vaccin nội hóa của Việt Nam cố xuất hiện trong khi Covid hoành hành

Vắc xin dẫn đầu Nanocovax đang được yêu cầu đánh giá hiệu quả

Tác giả: TOMOYA ONISHI và Kim Dung Tong

Người dịch: Nguyễn Chí Thành

Khi COVID-19 đang tàn phá Việt Nam và vẫn thiếu hụt vắc xin nước ngoài, chính phủ đang nỗ lực đẩy nhanh phát triển vắc xin trong nước. Tuy nhiên, vắc xin đầu tiên của Việt Nam có thể ra mắt chậm trễ sau tháng này do các cơ quan y tế cẩn trọng hơn nhằm đảm bảo tính an toàn và hiệu quả của vắc xin.

Các nhân viên y tế đang tiêm vắc-xin sản xuất trong nước cho một tình nguyện viên trong cuộc thử nghiệm vào tháng Hai năm nay.

Không chắc vắc xin Nanocovax, một dự án vắc xin COVID-19 đang dẫn đầu tại Việt Nam, có thể ra mắt vào tháng 9 sau khi Hội đồng Đạo đức trong nghiên cứu y sinh học quốc gia đưa ra tuyên bố vào hôm Chủ nhật, cho biết sẽ gửi hồ sơ vắc xin sang Hội đồng Tư vấn cấp giấy đăng ký lưu hành thuốc, nguyên liệu làm thuốc để xem xét.

Vào tháng 8, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã gợi ý rằng vắc xin này có thể sử dụng tiêm chủng bắt đầu vào tháng 9, đồng thời yêu cầu Bộ Y tế và các cơ quan chính phủ phải đảm bảo kịp thời cấp phép khẩn cấp để tiêm chủng.

Hội đồng Đạo đức đã yêu cầu Nanogen bổ sung các báo cáo, tiếp tục triển khai thử nghiệm vắc xin với mục tiêu hoàn thành vào tháng 3 năm 2022 và cập nhật kết quả kịp thời cho các cơ quan y tế. “*Cần phải tiếp tục đánh giá hiệu quả bảo vệ của vắc xin Nanocovax*”, truyền thông nhà nước cho biết vào hôm Chủ nhật.

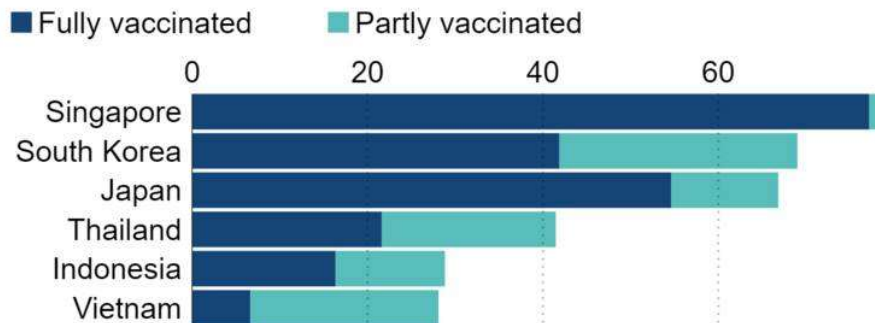
Vắc xin Nanocovax được sản xuất bởi một công ty khởi nghiệp của Việt Nam, Công ty công nghệ sinh học dược Nanogen. Đây là một dự án hợp tác với Học viện Quân y Việt Nam - một viện nghiên cứu trực thuộc Bộ Quốc phòng - và sắp hoàn tất giai đoạn 3 với thử nghiệm lâm sàng trên 13.000 người.

Công ty Nanogen bắt đầu thử nghiệm Giai đoạn 1 vào tháng 12 năm 2020, cho đến nay công ty khẳng định các thử nghiệm đã cho thấy đủ hiệu quả và độ an toàn. Nanogen tuyên bố công suất sản xuất khoảng 100 triệu liều mỗi năm tại các cơ sở ở Thành phố Hồ Chí Minh. Vào ngày 8 tháng 8, công ty đã ký một thỏa thuận với công ty Vekaria Healthcare của Ấn Độ về chuyển giao công nghệ cho phép sản xuất hàng loạt vắc xin Nanocovax.

Việt Nam vẫn còn một chặng đường dài để tiêm chủng cho phần lớn dân số vì phải đối mặt với tình trạng thiếu hụt vắc xin trên toàn cầu. Tình hình này khiến Hà Nội phải đẩy nhanh các dự án phát triển sản xuất vắc xin và đưa vào sử dụng càng sớm càng tốt.

COVID-19 vaccination rates

(In percent, as of Sept. 20)

Source: Our World in Data

Việt Nam đang vật vã để kiểm chế các ca nhiễm mới đang gia tăng phần lớn do biến thể delta, một chủng COVID-19 lây lan nhanh phát hiện lần đầu tiên tại Ấn Độ. Số người được tiêm chủng đủ liều ở nước này là 6,3%, tụt hậu so với các nước khác ở Đông Nam Á bao gồm Indonesia và Philippines, với tỷ lệ tiêm chủng đủ liều lần lượt là 15,83% và 16,19% tính đến ngày 16 tháng 9 theo Our World in Data. Khoảng 27% dân số Việt Nam đã tiêm một liều.

Đại dịch chủ yếu tấn công Thành phố Hồ Chí Minh với 9 triệu dân, làm tỷ lệ tử vong trong đợt bùng phát lên tới 3,9%, theo Báo cáo tình hình COVID-19 tại Việt Nam của Tổ chức Y tế Thế giới tính tới ngày 12 tháng 9.

Tỷ lệ tử vong trên toàn quốc là 2,5%, cao hơn 0,4 phần trăm so với tỷ lệ trung bình toàn cầu. Số người chết ở Thành phố Hồ Chí Minh kể từ cuối tháng 4, khi làn sóng dịch tấn công Việt Nam, lên tới 13.149 tính tới hôm Chủ nhật, chiếm 77% trong tổng số 17.090 người tử vong trong cả nước.

Một trong số các dự án vắc xin nội địa khác, tập đoàn hàng đầu Việt Nam Vingroup đã hợp tác với một nhà sản xuất vắc xin của Mỹ để bắt đầu sản xuất vắc xin COVID-19 tại Việt Nam vào đầu năm sau.

Vào ngày 15 tháng 8, Vingroup đã bắt đầu thử nghiệm giai đoạn 1 của vắc-xin do công ty Arcturus Therapeutics Holdings có trụ sở tại thành phố San Diego của Hoa Kỳ phát triển. Được tiến hành với sự hợp tác của Bộ Y tế, thử nghiệm có khoảng 100 người tham gia. Công ty Arcturus đã đồng ý cấp giấy phép độc quyền sản xuất vắc xin mRNA COVID-19 - loại vắc xin tương tự như Pfizer và Moderna - cho công ty Việt Nam được phép bán và sử dụng trong nước.

Vào hôm Chủ nhật, Vingroup cho biết giai đoạn thử nghiệm 1 đã kết thúc, công ty sẽ bắt đầu giai đoạn 2 vào tháng 10 và dự kiến hoàn thành thử nghiệm giai đoạn 3 vào tháng 12. Công ty đang chuẩn bị để bắt đầu sản xuất vào tháng 3 tới.

Công ty cho biết cơ sở sản xuất ở Hà Nội có công suất sản xuất 200 triệu liều một năm đang được triển khai đúng tiến độ. Việt Nam có dân số hơn 100 triệu người.

Một loại vắc xin COVID-19 khác do Viện vắc xin và sinh phẩm y tế trực thuộc Bộ Y tế phát triển hiện đang được thử nghiệm giai đoạn 2.

Một quan chức cấp cao của Bộ đã nói với báo chí trong nước rằng ba dự án này được coi là “*vắc xin sản xuất trong nước*” và cho biết chính phủ tự tin rằng Việt Nam sẽ được cung cấp đủ vắc xin.

Vào ngày 10 tháng 9, một nhóm đặc biệt của chính phủ đã khuyến khích các nhà sản xuất vắc xin nội địa tăng tốc độ phát triển bằng cách cắt bớt các bước không cần thiết trong nghiên cứu và thử nghiệm. Chính quyền cũng được yêu cầu bỏ bớt và xúc tiến các quy trình pháp lý và hỗ trợ tài chính cho cả vắc xin do Việt Nam tự nghiên cứu và vắc xin chuyển giao công nghệ.

Tuy nhiên, hiện vẫn chưa rõ liệu vắc xin được phát triển ở Việt Nam có hiệu quả chống lại các biến thể mới, bao gồm cả delta hay không. Việc kinh doanh vắc xin đòi hỏi phải đầu tư liên tục vào nghiên cứu và phát triển, chủ yếu là do vi rút thường đột biến thậm chí trở nên dễ lây lan hơn, gây tử vong hoặc kháng lại vắc xin.

“Mục tiêu là đến cuối năm 2021 hoặc đầu năm 2022, Việt Nam sẽ có vaccine sản xuất trong nước”, Thứ trưởng Bộ Y tế Trần Văn Thuấn cho biết vào ngày 10 tháng 9.

Hà Nội đang tăng cường nỗ lực để có thêm vắc xin ngoại trong khi chờ đợi các vắc xin nội địa tung ra thị trường.

Cuối tuần trước, Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc đã có cuộc gặp với Chủ tịch Cuba Miguel Diaz-Canel tại Havana và đạt được thỏa thuận mua 10 triệu liều vắc xin Abdala của Cuba, TTXVN đã đưa tin. Abdala vào danh sách cùng với bảy loại vắc xin khác được phép sử dụng tại Việt Nam, bao gồm AstraZeneca của Anh-Thụy Điển, Sputnik V của Nga, Vero Cell và Hayat-Vax của Trung Quốc, cũng như các vắc xin từ các nhà sản xuất dược phẩm Hoa Kỳ Pfizer, Moderna và Johnson & Johnson.

Chính phủ cũng cho biết đã đạt được các thỏa thuận sản xuất vắc xin ngoại tại Việt Nam, bao gồm vắc xin Sputnik V và Abdala.

Nguồn: Vietnam's homemade vaccines struggle to debut as COVID rages, Nikkei Asia.